

Stamnätet

- Elens motorväg
- Ägs av staten
- 400 eller 220 kV

Regionnäten

- Elens landsvägar
- Ägs av fåtal större regionnätstföretag
- Mellan 40 - 130 kV

Lokalnäten

- Elens småvägar
- Ägs av över 100 elnätstföretag
- 40 kV och ner till 230 volt

Del 1 Skillnaden mellan Elnät och Elhandel?

- Del 2 Vad är det som påverkar elpriserna?
- Del 3 Producera egen sol
- Del 4 Stabil och säker elleverans
- Del 5 Energibesparande åtgärder
- Del 6 Hur fungerar fiber?
- Del 7 Laddning av elbil
- Del 8 Hållbarhet i fokus
- Del 9 Vi blickar framåt

Elnät och Elhandel

- Vad är skillnaden?

Elnät och elhandel – liknande begrepp men två helt olika delar av elförsörjningen. Kinnekulle Energi reder ut skillnaderna i del 1 av Energiskolan.

Konsumentpriset på el består i grunden av tre olika delar – elnät, elhandel samt skatter och avgifter. Fördelning och priser varierar beroende på hur och var man bor. Sverige är indelat i fyra elområden utifrån var produktionen och förbrukningen är som störst. I de två övre områdena (ungefär halva Sverige) finns ett överskott på el medan det i de två nedre områdena råder ett underskott. Mer om det i nästa vecka.

Enkelt uttryckt kan man säga att elnätet är vägnätet – och elhandeln är trafiken. Elnätssystemet är uppbyggt i tre delar - det stora stamnätet, som ägs av staten, grenar ut sig till ett antal regionnät som slutligen mynnar ut i över 100 lokalnät – däribland Götene elförningens, vårt lokala elnät.

- Man kan inte själv välja vilket elnätstföretag man vill ha utan man är helt enkelt bunden till det elnätstföretaget som finns där man bor. Det bygger på något man kallar för naturligt monopol, det vore kort sagt väldigt ineffektivt och dyrt om vartenda elbolag skulle dra egna ledningar till bostäder och lokaler, säger Magnus Hidevik från Kinnekulle Energi.

Via elnätsavgiften betalar hushåll och företag för två saker: drift och underhåll av elnätet samt överföring av elen till fastigheten.

- Det finns flera olika ägarupplägg för elnäten runtom i Sverige, men här i Götene ägs elnätet av kunderna själva – ett upplägg som vi är väldigt stolta över. Mer om det i del 4 av Energiskolan om några veckor, säger Magnus.

Vad betalar man för?

Elnät

- Abonnemangsavgift - kostnaden för att få tillgång till elnätet. Beräknas efter storleken på hushållets huvudsäkring.
- Överföringsavgift – avgift för varje kwh el som transporteras till dig genom elnätet och har inget med elpriset att göra.
- Energiskatt på den el man förbrukar.
- Moms på det totala beloppet.

Visste du att...?

Elleverantörer och elnätstföretag får enligt lag inte kräva fakturaavgift eller avgift för fakturaunderlag.

Elhandelsavgift

- Fast avgift – elhandelsbolagets administrativa kostnader.
- Förbrukning - kostnaden för själva elen som beräknas efter pris per kwh beroende på vilket elavtal man har.
- Påslag – elhandelsbolagets marginal som ska täcka risker och prisförsäkringar.
- Elcertifikatsavgift - för att gynna utbyggnad av el från miljövänliga energikällor.
- Ursprungsgaranti - kan tillkomma vid val av ursprungsmärkt el som tex vatten eller vind.
- Moms på det totala beloppet.

Elnätet och elnätsavgifterna säkrar alltså tillgången på el – vem som sedan står för själva leveransen bestämmer kunden helt själv.

- Här kommer begreppet elhandel in i bilden. Elhandelsbolaget tar betalt för den el som man förbrukar. Kunden avgör själv vem som ska leverera elen och vilka aspekter man vill ta hänsyn till, exempelvis prisbild, elens ursprung, avtalens struktur och leverantörens servicenivå.

Oavsett vad man har för preferenser är det av yttersta vikt att kunden gör ett aktivt val av elleverantör.

- Om man som kund inte gör ett aktivt val av elhandelsleverantör tilldelas man ett anvisat avtal som oftast är ett mycket dyrare alternativ men även sämre för miljön då elen man köper till stor del saknar garanterat ursprung. Anvisade avtal får inte ha en längre uppsägningstid än 14 dagar så det går fort att göra ett bättre val.

De vanligaste avtalsalternativen är fast eller rörligt pris – vilket också är de valmöjligheter som Kinnekulle Energi själva erbjuder.

- Tyvärr kan man konstatera att det finns en uppsjö av kreativa elavtal och lösningar på marknaden – något som jag tror bidrar till att vissa kunder upplever elhandeln som krångligare än vad den egentligen behöver vara, säger Magnus.

Men vad är det egentligen som påverkar elpriset? I vilka lägen bör man överväga fast respektive rörligt elprisavtal? Och vad innebär ursprungsgaranti? Mer om det i del 2 av Energiskolan som publiceras i Götene Tidning nästa vecka.

